

Міністерство освіти і науки України
КВНЗ «Дніпропетровський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти»

ФІЛОСОФІЯ, ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ВИПЕРЕДЖАЮЧОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ

**III Всеукраїнської
науково-практичної конференції**

14 грудня 2017 р.

Частина II

Дніпро

2018

УДК 303
ББК 63.3
Ф 38

За редакцією:

ВИСОЦЬКА Ольга Євгенівна, д.філос.н., доц., декан факультету відкритої освіти та стажування КВНЗ «Дніпропетровський ОІППО»

Ф 38 **Філософія, теорія та практика випереджаючої освіти для сталого розвитку:** Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. 14 грудня 2017 р., м.Дніпро, ДОІППО. Частина II / Наук. ред. О.Є.Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2018. - 266 с.

У збірник вміщено матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції «**Філософія, теорія та практика випереджаючої освіти для сталого розвитку**», що присвячена найбільш важливим проблемам взаємодії філософії, та освіти, новим стратегіям реформування вищої освіти та освіти дорослих а також питанням поширення ідей освіти для сталого розвитку у навчальних закладах Дніпропетровської області та в Україні, обміну досвідом щодо шляхів інтегрування змісту випереджаючої освіти для сталого розвитку у навчально-виховний процес, впровадження громадянської освіти на засадах європейських демократичних цінностей, екологічної та енергоефективної освіти, гендерної освіти, медіаосвіти, здоров'язберігаючих освітніх технологій.

Рекомендовано для науково-педагогічних працівників вищої та післядипломної освіти, керівників середніх загальноосвітніх навчальних закладів, вчителів, докторантів, аспірантів, студентів.

© Колектив авторів, 2018

© ДОІППО, 2018

Безумовно, інтеграція навчальних предметів – це вимога часу, це творчість, самобутність, мистецтво педагога. Але саме інтегрований урок стимулює пізнавальну самостійність, творчу активність та ініціативу учнів, дає можливість підводити дітей до усвідомленої і емоційнопережитої потреби міркувати і висловлювати свої думки, формує системне мислення, збуджує уяву, позитивно – емоційне ставлення до пізнання, сприяє системному викладу знань у нових органічних взаємозв'язках в системі випереджаючої освіти для сталого розвитку.

К.О.Талалаєв, О.О.Сікорська, О.О. Уварова

ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У СИСТЕМІ ВИПЕРЕДЖАЮЧОЇ ОСВІТИ

Сучасна вища освіта потребує тісного зв'язку з суспільством і має надавати можливість отримати професійні практичні навички на етапі її здобуття, створити умови для розкриття своїх здібностей, ініціатив, використання теоретичних знань. Згідно з концепцією випереджаючої освіти остання має відповідати суспільним потребам, базуватися на принципах партнерства і взаємності, відповідальності і активної громадянської позиції. Крім того, соціальним є один з чинників сталого розвитку суспільства. Враховуючи особливість концепції випереджаючої освіти для сталого розвитку, яка полягає у зміні ціннісних пріоритетів та форми поведінки особистості, відповідальному ставленні до своїх дій, активній громадській позиції, доцільним є організація волонтерського руху у вищих медичних закладах освіти. У ході підготовки фахівців освіта має орієнтуватися на комплексність знань, умінь, навичок і професійно-етичних якостей, що є важливим показником ґрунтовності й усебічності підготовки спеціаліста, тому волонтерську діяльність студентів можна розглядати як одну із складових фахової підготовки медика [2]. На думку академіка І.Д.Беха важливо вчасно сформулювати образ майбутньої професійної діяльності студентської молоді під час навчання та окреслити перспективу майбутнього життєвого шляху [1].

Класичне дослідження Дж.Клері та його колег дозволяє виділити шість основних мотивацій для участі у волонтерському рухові, дві з яких є базою теоретичного обґрунтування участі у ньому студентів-медиків: когнітивна функція (навчитися новому, здобути нові навички) та кар'єрна функція (волонтерство сприймається як засіб для підтримки професійних навичок) [6].

В Одеському національному медичному університеті у жовтні 2017 р. було проведено опитування 196 студентів 2 курсу медичного факультету з метою з'ясування їхнього ставлення до волонтерського руху. На питання, чи хотіли б вони взяти участь у добровільній роботі в університетських клініках (допомога персоналу та пацієнтам в межах, дозволених законодавством), «так» відповіли 172 (86 %) студенти, з яких 126 основною причиною такого бажання зазначили можливість отримати нові знання і досвід у сфері майбутньої професії. Крім того, важливими аспектами волонтерської діяльності студенти позначили можливість допомагати людям та отримувати нові знання і досвід. Закордонні дослідження свідчать про користь подібних практик як для виховання особистості

майбутнього лікаря, прищеплення йому емпатії, так і для подальшого навчання та роботи [3; 4]. З вищезгаданими студентами також було проведено опитування з використанням філантропічної шкали [5], результати якої висвітлюють рівень власної відповідальності студентів за суспільне благо. 88 % опитаних погодилися з висловлюванням, що «ми повинні залишити цей світ кращим для наступного покоління», 87 % - з висловлюванням, що «світ потребує відповідальних громадян». Таким чином, можна стверджувати, що спираючись на подібне мислення молодого покоління можливою є його подальша орієнтація на сталі майбутні та відповідні цінності.

Волонтерська діяльність надасть студентам-медикам можливість оволодіти навичками роботи, отримати допрофесійну підготовку і досвід соціальної роботи, пройти школу життя і сформувані гуманні, духовні цінності, виконувати роботу, яка їм подобається і є частиною подальшої професійної діяльності. Залучення студентів до волонтерського руху сприятиме розвитку самостійності, організаторських здібностей, стимулюватиме процес їхнього саморозвитку. Подібна практична зорієнтованість освіти, яка до того ж формує активну громадянську позицію, відповідає потребам сталого розвитку.

Список використаних джерел

1. Бондаренко З. П. Волонтерська робота у вищому навчальному закладі. Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. 2008. № 1. С. 25–30.
2. Голуб В. Л. Роль волонтерської діяльності в освітньо-науковому просторі суспільства та її значення для державного управління. Збірник наукових праць Національної академії державного управління при Президентові України. 2013. Вип. 2. С. 160–178.
3. Medical students as hospice volunteers: reflections on an early experiential training program in end-of-life care education / M.L.Mott, R. Gorawara-Bhat, M. Marschke, S. Levine. *Journal of Palliative Medicine*. 2014. Vol.17, Is. 6. P. 696–700.
4. Setla J., Watson L. Medical students as hospice volunteers: the benefits to a hospice organization. *American Journal of Hospice and Palliative Medicine*. 2006. Vol. 23, Is. 5. P. 392–398.
5. Schuyt T., Bekkers R., Smit J. The philanthropy scale: A sociological perspective in measuring new forms of pro social behaviour. *Social Work and Society International Online Journal*. 2010. Vol. 8, N 1. P. 1–7.
6. Understanding and assessing the motivations of volunteers: A functional approach / E. G. Clary, M. Snyder, R. D. Ridge [et al.]. *Journal of Personality and Social Psychology*. 1998. Vol. 74, N 6. P. 1516–1530.

В.Г. Шевченко

МІСЦЕ ІНТЕГРОВАНИХ УРОКІВ У СИСТЕМІ ВИПЕРЕДЖАЮЧОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Освіта є підсистемою суспільного цілого, тому що освіта безпосередньо бере участь у формуванні суспільства та одночасно відчуває його вплив на собі. Саме освіта у більшості визначає параметри життєвого шляху окремої людини, чим і задає вектори розвитку держави. Суспільство засобами освіти залучає молоде покоління до певного, дуже важливого манієвого пласту культури, тим самим допомагає своїм членам адаптуватися до змінюючої реальності. Освіта є головною у розширенні горизонту розуміння реальності, є основою набуття особистістю кваліфікації, компетентності та спеціального знання. Час, стан